

**BORGER
BEVÆGELSEN**

Formand

Advokat, ph.d. Louise Faber

Anlægslov-vedtagelses-processen

Den lovforberedende fase

Gode høringsvar

- Ph.d., AU
- lektor i jura, AAU
- Nu Advokat
- Navnlig rådgiver vedr. forløb omfattende
  - **Plan *med* tilhørende strategisk miljøvurdering**
  - **Projekt *med* tilhørende miljøkonsekvensvurdering**
  - **I alle miljøvurderinger er også nogle EU-vurderinger om væsentlig indvirkning på bla. Natura 2000-områder, Bilag IV-arter, vand og luft**
- Formand for Borgerbevægelsen.dk og Borgerbevægelsen mod en motorvej i Egholmlinjen 2011

Anlægslove vedtages af Folketinget

Miljøvurdering generelt

Strategisk miljøvurdering gives i en **miljørapport**, jf. SMV-direktivet

- **Gælder "Planer"**

Vurderinger af virkninger på miljøet (VVM) gives i en miljøkonsekvensrapport (MKV), jf. VVM-direktivet

- **Gælder "Projekter"**

I begge direktiver er der **særlig adgang for miljøorganisationer til prøvelse**

I begge direktiver er **borgerinddragelse en retsgaranti**

Direktiverne gælder også anlægslove

Borgerinddragelse – er en retsgaranti

- Borgerinddragelse skal ske af **den beslutningstagende myndighed**
- Hvem er det, når motorveje vedtages ved en anlægslov? **Folketinget**
- **Først EN LOVFORBEREDENDE FASE: Vejdirektoratet**
  - Vejdirektoratet laver myndighedshøring
  - Vejdirektoratet laver borgerhøringer.
  - Det er: ”**tekniske høringer**”
  - Formål: Trykprøvning:
    - Miljøkonsekvensrapporten: er den fyldestgørende?
    - EU-vurderingerne: er de med videnskabelig vished
  - og evt. Trykprøvning af: Udkast til forslag til anlægslov

Borgerinddragelse – er en retsgaranti

- **Dernæst EN LOVVEDTAGENDE FASE: Folketinget**
  - Forslag til Anlægslov med tilhørende fuldstændige miljøkonsekvensrapport.
  - Den ”**rigtige**” **borgerhøring** sker først, når anlægsloven fremsættes som lovforslag i Folketinget i forbindelse med 1. 2. 3. behandling af lovforslaget.
  - og evt. ny behandling efter nyvalg, hvis kræves af 1/3 af FT-medlemmer.
- **Og så kommer legalitetsprøvelsen: Borgernes sag ved domstolene**

Status 3. Limfjordsforbindelse

..1935 ...1958 ...1964 ....

1. **Amtet i 2003:** Miljøkonsekvensvurdering (MKV) underkendt af Naturklagenævnet
2. Amtet igangsætter ny MKV-proces
3. **2007: Amterne nedlægges: lovgivningen ophæves**
4. **Vejdirektoratet i 2011:** MKV om 3 linjeføringer: To ekstrarør hver med 3 spor i øst, Lindholmlinjen og Egholmlinjen (**teknisk borgerhøring**). **Reelt en "SMV", ikke en VVM. Og uden hjemmel**
5. **Trafikforlig 2014:** Egholmlinjen
6. **EU-Åbningsskrivelse 2016:** **VVM- og Habitatdirektivet er ikke implementeret i vejloven !!!**

Status 3. Limfjordsforbindelse

..1935 ...1958 ...1964 ....

1. **Amtet i 2003:** Miljøkonsekvensvurdering (MKV) underkendt af Naturklagenævnet
2. Amtet igangsætter ny MKV-projekt
3. 2007: Amterne nedlægges
4. **Vejdirektoratet i 2011:** 2 linjeføringer: To ekstrarør hver med 3 spor i øst og vest og Egholmlinjen (teknisk borgerhøring)
5. Trafikministeren nedlægger Egholmlinjen
6. **EU-Åbningsskrivelse 2016:** VVM- og Habitatdirektivet er ikke implementeret i vejloven !!!

UNDERKENDT

Status 3. Limfjordsforbindelse

7. **2016:** Vejloven får kapitel 2a om MKV pga. åbningskrivelsen
8. **2018:** Kommunen opretter Aalborg Alliancen, der køber sig til en ny MKV kun for Egholmlinjen
9. **Vejdirektoratet i 2021:** MKV for Egholmlinjen ([Teknisk borgerhøring](#))
10. **Trafikforlig 2021-2035:** Fremad Danmark: **Egholmlinjen**
11. **Miljøministeriet** underkender Vejdirektoratets MKV 2021:
  - FEJL i konsekvensvurdering N-2000,
  - FEJL i Habitatvurderinger vedr. Bilag IV-arter,
  - FEJL i Drikkevand – helt glemt drikkevands- og vandrammedirektivet

Status 3. Limfjordsforbindelse

7. **2016:** Vejloven får kapitel 2a
8. **2018:** Kommunen opretter Aalborg Alliance og tilmelder sig til en MKV kun for Egholmlinjen
9. **Vejdirektoratet i 2021:** MKV for Limfjordsforbindelse (teknisk borgerhøring)
10. **Trafikforlig 2021-2023:** Limfjordsforbindelse til Danmark
11. **Miljøministeriet i 2021:** Miljødirektoratets MKV 2021: FEJL i miljøkonsekvensvurdering N-2000, Habitatforhold vedr. Bilag IV-arter, Drikkevand – helt glemt vandrammedirektivet

UNDERKENDT

Status 3. Limfjordsforbindelse

Er 3. Limfjordsforbindelse vedtaget?

Nej – vi er stadig i den lov FORBEREDENDE fase

... Nu venter vi på Vejdirektoratets MKV-2023 ...

Borgere i den statslige beslutningsproces

Modstander mod ændringer af **ens eget** nærområde.

Eller

Ikke-modstander mod ændringer i **andres** nærområde.

Vi er alle NIMBYs

Processen – den ideelle i teorien

- **Politisk:** Borgerne kvalificere beslutningen og opnår indflydelse på den endelige beslutning
- **Miljø:** Borgernes samarbejde loyalt med myndigheden (vejdirektoratet/Folketinget) med konkret viden om lokale forhold af relevans i bred forstand.
- **Folketinget:** Respekterer saglige indvendinger og lader borgerne opnå indflydelse på den endelige beslutning
- **Borgerne:** Anerkender den demokratiske proces. Accepterer projektet og de gener projektet måtte medføre, som en nødvendig udvikling.

**Teorien holder ikke
i den aktuelle
virkelighed nu**

**Lovgivningen er
ophævet ved
amternes
nedlæggelse og
SMV og VVM
direktiverne er
stadig ikke
implementeret
rigtigt**

Skal beslutningstager lytte til borgerne?

- **Nej, desværre:** Den dumme, dårligste og miljømæssigt værste beslutning kan **lovligt** træffes.
- **MEN dog lidt juridiske bindende krav:**
  - **til processen:** Borgerne skal inddrages i alle miljøspørgsmål, mens alle muligheder står åbne
  - **til miljøkonsekvensrapporten:** "tilstrækkelig fyldestgørende"
  - **til EU-vurderinger:** "Videnskabelig vished"
    - Natura 2000-vurderinger
    - Habitatvurderinger (Bilag IV og fugle)
    - Vand og Luft

Borgerne er beskyttede retligt

Grundloven:

- Ytrings-, forsamlings- og foreningsfrihed
- Domstolsprøvelse: er de retligt bindende krav ved VVM iagttaget

Borgerne er beskyttet mod den udøvende magt

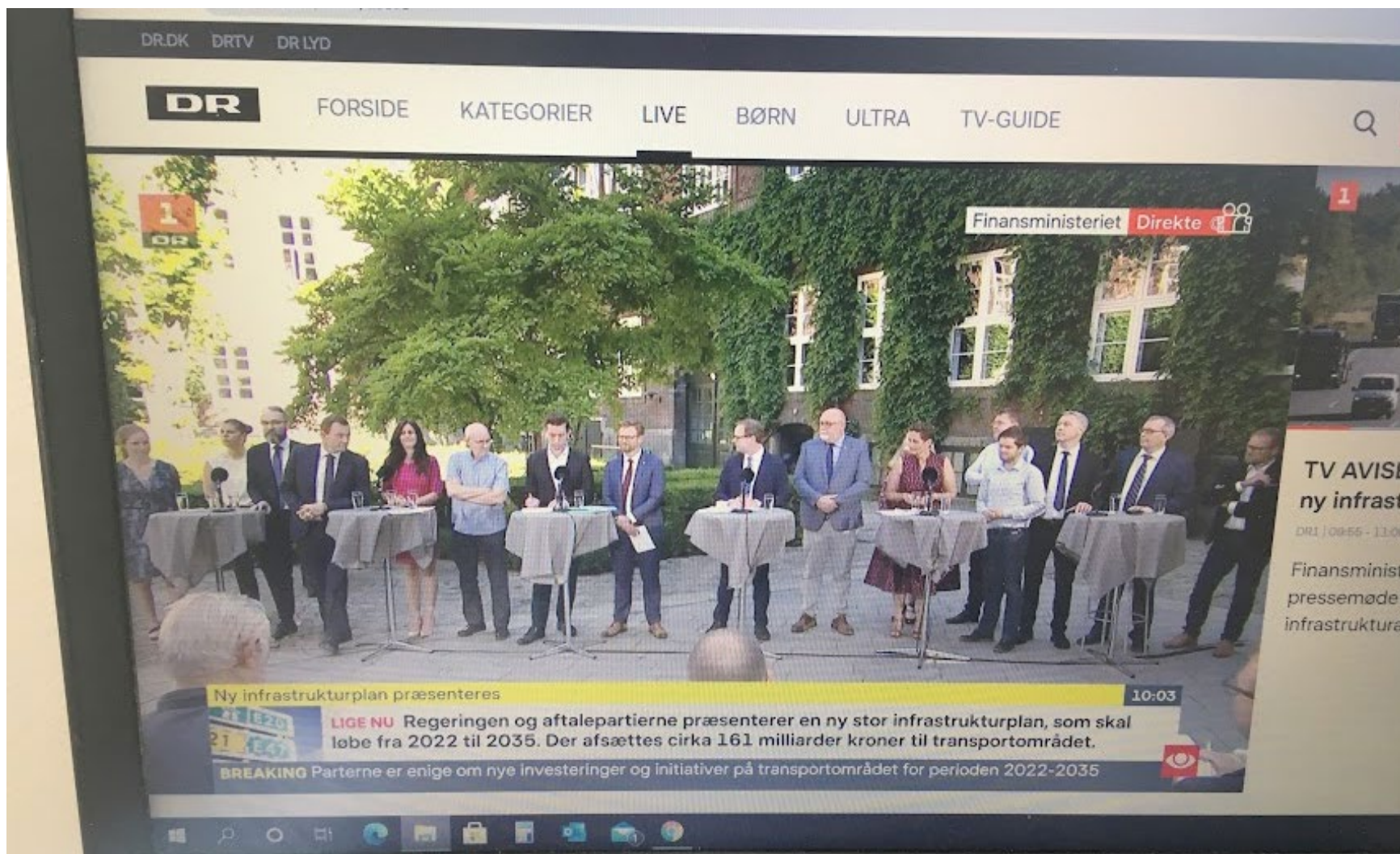

Den udøvende magt ... hvem er det?

Den udøvende magt ... hvem er det?

NEJ TAK TIL
EGHOLM MOTORVEJEN

Den lovvedtagende fase - Bliver motorvejen vedtaget?

- Forslag til anlægslov fremsættes februar 2024

- Folketingets medlemmer

- har ingen uvildige til at påse kvaliteten af oplysninger og vurderinger

- Fejlopfattelse: En MKV-rapport betyder, at det er et godt projekt

- Styrelser og ministerier er villige til at tage endda **stor** "procesrisiko".

- Embedsværket skal sige fra ved "klart ulovligt" – **gør de det?**

- RISIKO: Lovforslaget vedtages, jf. **forligsflertallet**

MEDMINDRE BORGERNE PÅVIRKER FLERTALLET

– herunder **OPLÆRER DE NYE FOLKETINGSMEDLEMMER**

De gode typer af høringssvar

Retlige mangler

- Processen er behæftet med fejl
- Miljøkonsekvensrapporten er ikke fuldstændig
- EU-vurderingerne er ikke med videnskabelig vished

Politiske forhold – kritik

- Vurderingerne (væsentlig, moderat, lille) er forkerte

Politiske forhold

- De miljøkonsekvenser, der står beskrevet i MKV, er uacceptable: vi ønsker det ikke
- Projektet er ikke hensigtsmæssigt

De gode typer af høringssvar

Retlige mangler

- Processen er behæftet med fejl
- Miljøkonsekvensrapporten er ikke fuldstændig
- EU-vurderingerne er ikke med videnskabelig vished

Politiske forhold – kritik

- Vurderingerne er forkerte

Politiske forhold

- De miljøkonsekvenser, der står beskrevet i MKV, er uacceptable: vi ønsker det ikke
- Projektet er ikke hensigtsmæssigt

Kan efterprøves
af domstolene

Borgere i nærområdet: har størst viden

Modstander mod ændringer af **ens eget** nærområde.

Eller

Ikke-modstander mod ændringer i **andres** nærområde.

Vi er alle NIMBYs

Politiske udsagn: MEGET VIGTIGE!

- Projektet er ikke hensigtsmæssigt
- De miljøkonsekvenser, der står beskrevet i MKV, er uacceptable: vi ønsker det ikke
- DET GODE HØRINGSSVAR:
  - Gentag loyalt Vejdirektoratets vurdering ord for ord
  - Skriv: De konsekvenser Vejdirektoratet skriver om (xxx) er helt uacceptable, fordi ...
  - Begrund med værdier: Det vil være mere miljømæssigt ansvarligt/mere bæredygtigt/mere økonomisk fornuftigt
- BLAND IKKE RETLIGT IND I POLITISK – SKRIV hellere flere svar

RETLIGE UDSAGN: MKV er ikke fuldstændig

- **Indled eks. med:**
  - Miljøkonsekvensrapporten mangler oplysninger om ...
  - Miljøkonsekvensrapportens brug af "metode" er forkert ...
- Brug egen eller skaf dig viden om
  - Faglige forhold og metoder
  - De faktiske fysiske forhold.
- Find fejl: hvad er glemt, hvad er forkert
- **Forventede fejl:**
  - mangler asbest-deponierne på land
  - forkerte metoder for undersøgelse af asbest i linjeføringen
  - Utilstrækkelige støjberegninger
  - Forældede illustrationer (billeder)
- Bland IKKE politiske holdning ind i høringssvaret

RETLIGE UDSAGN: EU-vurderingerne er ikke med videnskabelig vished

- **Indled eks. med:**
  - *Vurderingerne vedr. Bilag IV-arter, habitatnatur, Natura-2000, drikkevand, påvirkning af vandløb, fjorden, partikelforureningen af luften ... mangler oplysninger om ...*
  - *Vurderingen er forkert og ikke med videnskabelig vished...*
- Brug egen eller skaf dig viden om
  - Faglige forhold og metoder
  - De faktiske fysiske forhold.
- Find fejl: hvad er glemt, hvad er forkert
- **Forventede fejl:**
  - **Mangler Bilag IV-arter eller fugle**
  - **Forsøger at skrive sig ud af "væsentlig indvirkning" med uvidenskabelige begrundelser og utilstrækkelige undersøgelser**
  - **Forældet billede-materiale og kort**
- Bland IKKE politiske holdning ind i høringssvaret

RETLIGE UDSAGN: Proceskrav er tilsidesat

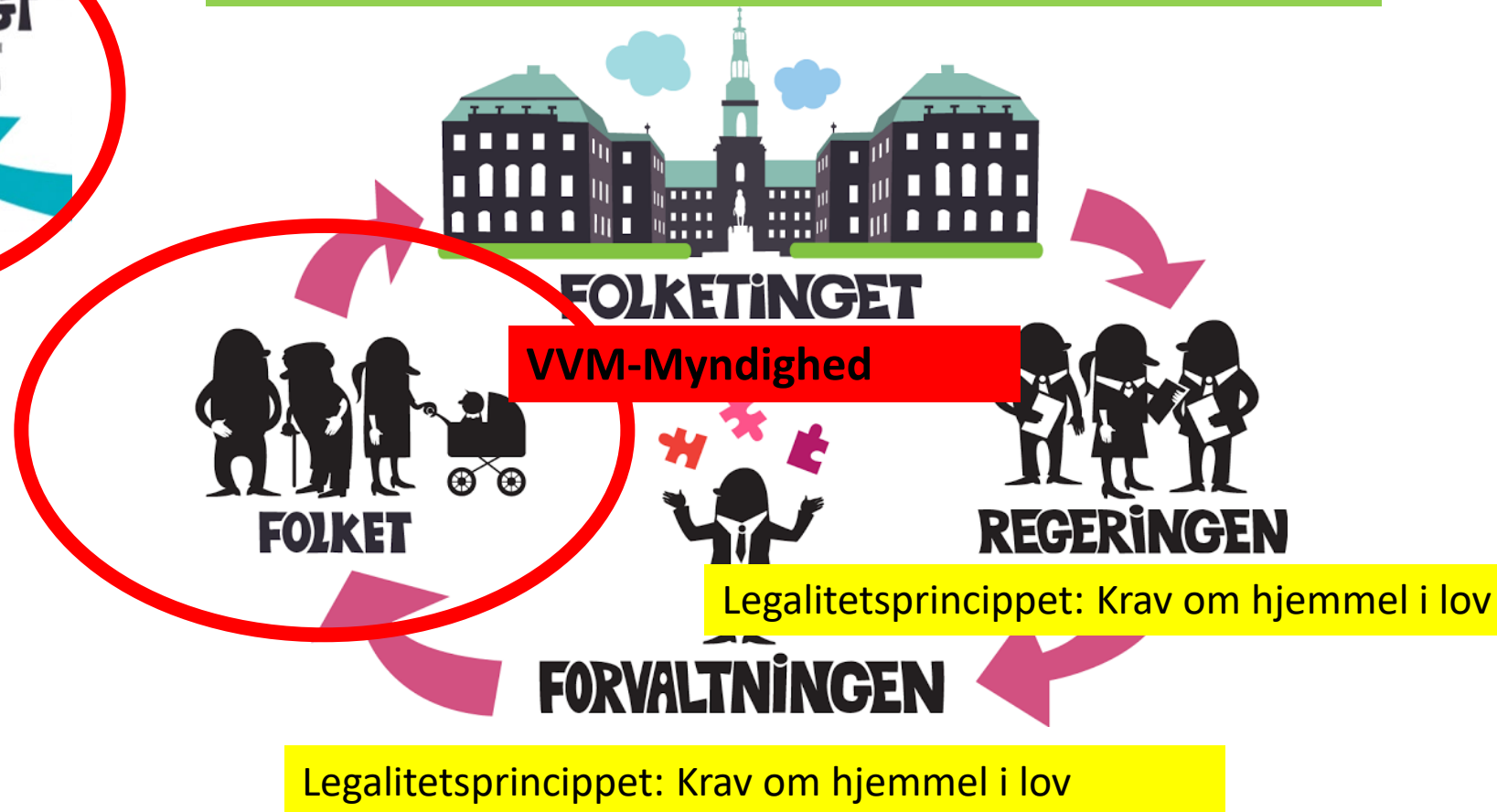
- Strategisk miljøvurdering i en miljørapport, jf. SMV-direktivet
  - Plan med tilhørende strategisk miljøvurdering
  - **SLET ikke implementeret i DK!**
  - **EU-vurderingerne heller ikke implementeret**
  - **Trafikforlig er en "plan" i SMV-direktivets forstand.**
- Vurderinger af virkninger på miljøet (VVM) i en miljøkonsekvensrapport
  - Projekt med tilhørende miljøkonsekvensvurdering
  - **Utilstrækkeligt implementeret, se Vejlovens kapitel 2a**
  - **EU-vurderingerne heller ikke implementeret**
- Særlig adgang for miljøorganisationer til prøvelse:
  - **Nej, Ingen adgang, før anlægsloven vedtages og ikke ret til fri proces**

Det hørings svar laver Borgerbevægelsen

Miljøorganisationer kan anlægge retssag

Påser om den udøvende og den lovgivende myndighed overholder EU's miljølovgivning

Hvornår kan vedtagelsen af en anlægslov prøves?

1. Efter Folketingets borgerhøring
2. Efter Folketingets medlemmer har vurderet, om miljøkonsekvensrapporten er fyldestgørende og dens EU-vurderinger er med videnskabelig vished.
3. Forudsat at projektet kan opnå flertal ved 3 behandlinger i Folketinget.
4. Og evt. ved 1. ekstrabehandling efter nyvalg, hvis 1/3 af Folketingets medlemmer kræver det.

ALTSÅ først efter ANLÆGSLOVENS endelige vedtagelse
Frist 6 måneder.

Vi samler ind: 927767

**Meld dig ind på
hjemmesiden**

